

DẠY và HỌC

NGÀY NAY

TODAY'S TEACHING & LEARNING MAGAZINE

ISSN 1859 2694

TẠP CHÍ ĐÀ TRUNG ƯƠNG HỘI KHUYẾN HỌC VIỆT NAM

Kì 2 - 02/2022

- **PHƯƠNG PHÁP DẠY VÀ HỌC TRONG THỜI ĐẠI 4.0**
TEACHING AND LEARNING METHODS IN THE 4.0 ERA

NGUYỄN THỊ CHỦC

- **ĐÀO TẠO TRỰC TUYẾN TRONG TRƯỜNG ĐẠI HỌC: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**
ONLINE TRAINING AT UNIVERSITIES: SITUATION AND SOLUTIONS

ĐỖ DIỆP LINH

- **XÂY DỰNG XÃ HỘI HỌC TẬP GẮN VỚI ĐỔI MỚI GIÁO DỤC - ĐÀO TẠO TRONG CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY**
MUILDING A LEARNING SOCIETY ASSOCIATED WITH EDUCATION AND TRAINING INNOVATION AT MILITARY SCHOOLS TODAY

VŨ THANH TÙNG

- **GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CHO GIẢNG VIÊN TRẺ Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY**
SOLUTIONS TO IMPROVE THE QUALITY OF SCIENTIFIC RESEARCH FOR YOUNG LECTURERS AT MILITARY SCHOOLS TODAY

NGUYỄN TUẤN HIỆP

Day và Học

NGÀY NAY

TẠP CHÍ CỦA TRUNG ƯƠNG HỘI KHUYẾN HỌC VIỆT NAM

Học
Học nữa
Học mãi!

SỐ KÌ 2 - 2/2022

TỔNG BIÊN TẬP

GS.TS. Nguyễn Như Ý

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

GS.TS. Phạm Tất Dong

(Chủ tịch)

PGS.TS. Đặng Quốc Bảo

Trần Chút

GS.TS. Phạm Minh Hạc

GS.TS. Đỗ Việt Hùng

GS.TS. Nguyễn Thị Mỹ Lộc

PGS.TS. Nguyễn Trí

GS.TS. Nguyễn Như Ý

TRƯỞNG BAN TRỊ SỰ

ThS. Nguyễn Thị Bình

TRÌNH BÀY

Ngô Tráng Kiện

Manh Hùng

MỤC LỤC/ CONTENTS

- **Đỗ Thị Bích Liên:** Phương pháp tạo biểu tượng về nhân vật lịch sử và địa điểm xảy ra sự kiện lịch sử nhằm góp phần nâng cao hiệu quả dạy học phần Lịch sử Việt Nam lớp 6 - Bộ: Kết nối tri thức với cuộc sống/ *Methods of creating symbols of historical figures and historical places to improve teaching effectiveness of grade 6 Vietnamese History - "Connecting knowledge with life" textbook* 66
- **Lê Thanh Hợp:** Nâng cao chất lượng huấn luyện chiến thuật cho học viên đào tạo ở Học viện Hậu cần/ *Improving the quality of tactical training for cadets at the Military Academy of Logistics* 69
- **Nguyễn Quang Hưng - Đặng Phương Thảo - Trình Thị Việt Ngân:** Dạy và học trực tuyến ngành Mỹ thuật ở Trường Đại học Hùng Vương - Khó khăn và giải pháp/ *Online teaching and learning of Fine Arts at Hung Vuong University - Difficulties and solutions* 71
- **Trần Thanh Hanh:** Nâng cao chất lượng giáo dục chính trị cho sinh viên ở Trường Đại học Mỏ địa chất hiện nay/ *Improving the quality of political education for students at Hanoi University of Mining and Geology* 73
- **Vũ Thanh Mai - Dương Văn Hậu:** Quản lý hoạt động đào tạo lưu học sinh Lào tại Trường Đại học Hùng Vương/ *Management of Lao student training activities at Hung Vuong University* 75
- **Hoàng Văn Tùng:** Nâng cao chất lượng hoạt động thể dục thể thao ngoại khóa cho sinh viên Trường Cao đẳng Cảnh sát nhân dân II/ *Improving the quality of extracurricular sports activities for students of People's Police College II* 77
- **Nguyễn Văn Linh - Phạm Thị Ánh Tuyết:** Đánh giá mức độ phát triển thể lực và kỹ thuật trong môn Bóng đá cho sinh viên Trường Đại học Hùng Vương/ *Evaluation of the level of physical and technical development in football for students of Hung Vuong University* 79
- **Nguyễn Quang Huy - Nguyễn Tô Hùng:** Nghiên cứu lựa chọn bài tập phát triển thể lực cho học viên câu lạc bộ võ đối kháng tại Học viện Kỹ thuật Quân sự/ *The study on physical strength development for members of combat martial arts club of Military Technical Academy* 81
- **Hà Thanh Huệ:** Phát triển kỹ năng tham vấn học đường cho sinh viên ngành Sư phạm Trường Đại học Hùng Vương/ *Developing school counseling skills for pedagogical students at Hung Vuong University* 84
- **Ngô Ngọc Tuyên - Nguyễn Thị Ngọc Anh:** Biện pháp phát triển kỹ năng tự đánh giá kết quả học tập cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hùng Vương/ *Measures to develop self-assessment skills for pedagogical students at Hung Vuong University* 86
- **Võ Minh Cảnh:** Nâng cao chất lượng thực tập tốt nghiệp đối với học viên các khoa chuyên ngành tại Trường Cao đẳng Cảnh sát nhân dân II/ *Improving the quality of graduate internships for students of specialized faculties at People's Police College II in the coming time* 89
- **Đỗ Tự Trị:** Kỹ năng quản lý cảm xúc bản thân cho sinh viên sư phạm Trường Đại học Hùng Vương tỉnh Phú Thọ/ *Self-emotional management skills for pedagogical students at Hung Vuong University, Phu Tho province* 91
- **Phạm Thị Minh Phương - Đinh Thị Thúy Ngọc:** Thực trạng và giải pháp quản lý chi tiêu hiệu quả cho sinh viên Trường Đại học Hùng Vương/ *Actual situation and solutions for effective expenditure management for students of Hung Vuong University* 94

• Toà soạn và Trị sự: Nhà số 1, Ngõ 29, Phố Vông Thị, Quận Tây Hồ, TP. Hà Nội

• Điện thoại và Fax: (024) 37531012 Email: dvh_nn@yahoo.com

• Giấy phép xuất bản: Số 413/GP-BVHTT do Bộ VHTT cấp ngày 23-9-2002

• Đại diện tại bắc miền Trung: Phạm Quang Ái, Sở GD & ĐT Hà Tĩnh * ĐT: (039). 3690049

• Tại Thanh Hoá: 150 Phố Mới, TP. Thanh Hoá * ĐT: (037). 3675300

Giá: 28.000 đ

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN Ở TRƯỜNG ĐẠI MỎ ĐỊA CHẤT HIỆN NAY

TRẦN THANH HANH
Trường Đại Mỏ địa chất

Ngày nhận bài: 12/01/2022; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 26/01/2022; Ngày duyệt đăng: 11/02/2022

ABSTRACT

The renovation of teaching methods has become urgent, attracting frequent attention from educators, teachers, and educational administrators. Therefore, the method of continuing to renovate teaching methods in military universities should be in the direction of: Continuing to improve educational methods, especially at the university level, implementing well the encouraging and creating views; conditions for developing independent and creative thinking of learners, turning the training process into self-training; linking theory with practice, taking practice as the main task, both in teaching and learning, attaching importance to traditional experience, attaching importance to practice training; combine teaching and learning with scientific research; improving regulations on education and training to meet the requirements of innovation.

Key words: Improve, quality, politics, education, student, teaching, college, today.

Giao dục chính trị là một bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng, lý luận, có nội dung, nhiệm vụ chủ yếu là giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, cương lĩnh, đường lối của Đảng, hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, bản lĩnh chính trị kiên định, vững vàng, bồi dưỡng, phát triển phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, niềm tin và năng lực hoạt động thực tiễn cho cán bộ, đảng viên và nhân dân, trong đó chủ trọng giáo dục chính trị cho sinh viên ở các trường đại học, học viện là vấn đề cơ bản, chủ yếu đáp ứng yêu cầu xây dựng và phát triển đất nước hiện nay.

Trong những năm tiếp theo, tình hình thế giới và trong nước đang có những diễn biến mới hết sức phức tạp, sự bùng nổ của cách mạng công nghiệp 4.0, mặt trái của nền kinh tế thị trường cùng với đó là chiến lược “điễn biến hòa bình” ảnh hưởng rất lớn đến ý thức chính trị, tư tưởng của sinh viên; hiện tượng quan liêu, tham nhũng, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, bệnh thành tích, ngại đấu tranh phê bình và tự phê bình, sự mê hoặc của các tệ nạn xã hội... tác động không nhỏ đến việc phát huy ý thức chính trị tích cực của sinh viên.

Trong bối cảnh ấy, việc giáo dục chính trị cho sinh viên ở các trường đại học, học viện có vai trò vô cùng quan trọng để sinh viên nâng cao bản lĩnh chính trị, củng cố lập trường, tư tưởng, vững vàng, tự thích ứng với quá trình hội nhập, có niềm tin, ý chí vượt qua khó khăn thử thách, âm mưu thủ đoạn của kẻ thù và phát huy trình độ chuyên môn, năng lực học tập trong mọi lĩnh vực. Để hiện thực hóa mục tiêu trên, sinh viên ở các học viện, trường đại học phải được giáo dục chính trị thông qua dạy học, đó là con đường cơ bản, chủ yếu, quan trọng, thuận lợi nhất để giáo dục chính trị đồng thời vừa là nhiệm vụ khó khăn, lâu dài, phức tạp, vừa cấp bách của quá trình nâng cao chất lượng giáo dục đại học.

Thực tiễn những năm vừa qua, việc giáo dục chính trị cho sinh viên thông qua dạy học đã được triển khai cơ bản, đồng bộ, có chất lượng, hiệu quả khá tốt. Các học viện, trường đại học đã thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt các nhiệm vụ, nội dung giáo dục chính trị cho sinh viên thông qua dạy học; chủ động, khéo léo lồng ghép giáo dục chính trị vào các nội dung bài học cụ thể cũng như các hoạt động thực tiễn dạy học hàng ngày; thường xuyên đổi mới phương pháp giáo dục chính trị thông qua dạy học một cách đa dạng, phong phú, sinh động, hấp dẫn, thu hút được nhiều sinh viên tích cực tham gia; cơ bản sinh viên có nhận thức đúng đắn, đầy đủ, bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với mục tiêu, lý tưởng chiến đấu của Đảng, đường lối

phát triển đất nước, chấp hành tốt pháp luật Nhà nước, quy định của nhà trường và địa phương; phẩm chất đạo đức trong sáng, lành mạnh.... Tuy nhiên, một bộ phận cán bộ quản lý, giảng viên và sinh viên chưa có nhận thức đầy đủ về vị trí, vai trò của giáo dục chính trị; tổ chức học tập chính trị còn biểu hiện hình thức, thậm chí có nơi, có lúc còn xem nhẹ, buông lỏng; công tác kiểm tra, giám sát hoạt động giáo dục chính trị ở các nhà trường chưa được tiến hành thường xuyên; vận dụng các phương pháp giáo dục chính trị còn chưa linh hoạt, tạo sức lôi cuốn, hấp dẫn được người học khiến nội dung giáo dục chính trị trở nên khô cứng, nhàm chán; đa số sinh viên còn ngại học tập nội dung giáo dục chính trị, coi nội dung giáo dục chính trị thông qua dạy học là khô khan, không cần thiết, không có tính ứng dụng vào thực tiễn cuộc sống. Nguyên nhân của những hạn chế trên là do việc giáo dục chính trị thông qua dạy học ở các nhà trường chưa được tiến hành thường xuyên, còn tồn tại nhiều hạn chế, bất cập. Ở nhà trường, có giảng viên còn chưa chú trọng đến giáo dục chính trị thông qua dạy học cho sinh viên. Việc triển khai thực hiện giáo dục chính trị vẫn còn gặp nhiều khó khăn do thiếu nội dung, cơ sở vật chất trang bị... phục vụ cho quá trình giáo dục chính trị. Ý thức trong tham gia học tập của một số sinh viên còn hạn chế, còn có biểu hiện thờ ơ, xem nhẹ dẫn đến việc giáo dục chính trị cho sinh viên thông qua dạy học còn vấp phải những khó khăn nhất định.

Giáo dục chính trị cho sinh viên thông qua dạy học hiện nay là quá trình diễn ra thường xuyên, liên tục, chịu ảnh hưởng của nhiều yếu tố đan xen phức tạp. Tiếp tục quán triệt và thực hiện tinh thần Đại hội XII của Đảng: “Đổi mới chương trình khung các môn học và nội dung của nó theo hướng phát triển mạnh năng lực và phẩm chất người học, bảo đảm hài hòa đức, trí, thể, mỹ” [18, tr.17]. Trong đó, thực hiện ý kiến chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đảng, sinh viên tất cả các trường đại học phải học 4 môn lý luận chính trị bắt buộc gồm: những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam là cơ sở, yêu cầu cấp thiết phải thực hiện giáo dục chính trị thông qua dạy học.

Vậy nên, trong quá trình dạy học ở các trường đại học, học viện hiện nay cần tập trung vào một số nội dung trọng điểm sau:

Một là, giáo dục những nguyên lý của Chủ nghĩa Mác - Lênin

Công tác giáo dục chính trị cần góp phần làm cho sinh viên hiểu đúng đắn và đầy đủ hơn thực chất học thuyết Mác - Lênin,

hiều được bản chất chế độ XHCN, cơ chế kinh tế thị trường định hướng XHCN, về sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân... Nếu nắm chắc những vấn đề này, chắc chắn sinh viên sẽ không còn hoài nghi tính đúng đắn của Chủ nghĩa Mác - Lênin, không bị dao động trước những luận điệu xuyên tạc của các thế lực chống phá cách mạng. Chỉ khi quán triệt thật tốt những lý luận khoa học và cách mạng này thì sinh viên mới vững tin hơn vào con đường xây dựng XHCN mà Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn.

Hai là, giáo dục tư tưởng Hồ Chí Minh

Suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Bác đã để lại một di sản tinh thần hết sức sâu sắc, cao cả, không chỉ góp phần to lớn và quyết định vào thắng lợi của dân tộc, mà còn có ý nghĩa chỉ đạo lâu dài cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, nhân dân ta. Tổng hợp những giá trị tinh thần đó là tư tưởng Hồ Chí Minh. Giáo dục chính trị thông qua dạy học cần phải làm cho sinh viên nhận thức sâu sắc về những tư tưởng, giá trị tốt đẹp mà Bác đã làm cho cách mạng Việt Nam.

Ba là, giáo dục đường lối cách mạng của Đảng cộng sản Việt Nam

Xuyên suốt đường lối cách mạng của Đảng ta là mục tiêu, lý tưởng "Độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội". Giáo dục chính trị thông qua dạy học phải làm cho sinh viên nhận thức rằng mục tiêu, lý tưởng của Đảng là khoa học, là đúng đắn và chỉ có độc lập thực sự mới tạo điều kiện để xây dựng thành công CNXH, và chỉ có xây dựng thành công CNXH đạt kết quả thì mới đem lại độc lập bền vững cho Tổ quốc, tự do, hạnh phúc thực sự cho nhân dân. Cụ thể là, với khả năng và điều kiện của mỗi người cần ra sức học tập, phát triển kinh tế, văn hoá xã hội, giữ gìn độc lập chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ đất nước.

Bốn là, giáo dục chính sách, pháp luật của Nhà nước

Thông qua dạy học trang bị cho sinh viên những kiến thức pháp luật cần thiết, thiết thực gắn với nghề nghiệp tương lai sau này, biết vận dụng những chính sách phát triển của Nhà nước để tự xây dựng chiến lược hành động cho công việc tương lai của bản thân. Chủ trọng tuyên truyền, giáo dục ý thức tuân thủ pháp luật, thực hiện pháp luật để không vi phạm pháp luật.

Năm là, giáo dục truyền thống dân tộc và phẩm chất đạo đức

Giáo dục chính trị thông qua dạy học là giáo dục tinh thần yêu nước, ý thức độc lập tự chủ, tinh thần đấu tranh anh dũng bất khuất chống giặc ngoại xâm, đoàn kết, thủy chung, nghĩa tình, gắn bó cộng đồng, giúp đỡ nhau cùng phát triển... cùng với đó là giáo dục các phẩm chất đạo đức trong sáng, lối sống lành mạnh, trách nhiệm với hành động của mình; yêu thương, tôn trọng con người; yêu cái thiện, cái đúng, cái tốt, không đồng tình với cái ác, cái xấu; thường xuyên tự tu dưỡng rèn luyện phẩm chất đạo đức, không ngừng hoàn thiện bản thân; phê bình nhắc nhở những hành vi không tốt, dám đấu tranh với cái xấu xa, thoái hóa biến chất, các hành vi vi phạm pháp luật xảy ra trong nhà trường, gia đình và xã hội.

Để thực hiện tốt giáo dục chính trị thông qua dạy học cho sinh viên ở các trường đại học, học viện hiện nay, trong thời gian tới cần thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Một là, người giáo viên, giảng viên phải luôn trau dồi thêm kiến thức, cập nhật thông tin, tri thức mới, các kiến thức thực tiễn để bổ sung vào quá trình giáo dục chính trị cho sinh viên. Vận dụng linh hoạt các hình thức và phương pháp giáo dục chính trị, trong đó chú trọng vào phương pháp thuyết trình một cách ngắn gọn, đi thẳng vào vấn đề, lược bỏ những chi tiết thừa, dài dòng, sáo rỗng. Thuyết trình gắn với kể chuyện, lấy dẫn chứng sinh động hài hước để khắc sâu nội dung kiến thức. Đồng thời khai thác triệt để các ví dụ minh họa, tạo ra các tình huống có vấn đề và đặt câu hỏi để kích thích tư duy của sinh viên, hướng sinh viên

đi theo đúng các giá trị chuẩn mực, kịp thời uốn nắn, chấn chỉnh những biểu hiện tư tưởng sai trái, lệch lạc trái với thuần phong mỹ tục, đạo đức dân tộc.

Hai là, đẩy mạnh các hoạt động chính trị xã hội trong nhà trường, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về Đảng, về Bác Hồ, cuộc thi Olympic các môn khoa học Mác - Lênin, tìm hiểu pháp luật, truyền thông dân tộc; tăng cường tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước; tích cực tham gia đấu tranh phòng chống tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật... các hoạt động này có tác dụng giúp sinh viên có điều kiện thực hiện các hoạt động thực tiễn ngay trong thời gian đang học ở trường đại học, làm tăng ý thức chính trị và kỹ năng hoạt động tập thể, phát huy năng lực sáng tạo, rèn luyện phẩm chất nhân cách phù hợp yêu cầu giáo dục chính trị đặt ra.

Ba là, tiến hành thực hiện nghiêm túc khâu kiểm tra; đánh giá kết quả, nhận thức sau mỗi bài học để nâng cao ý thức học tập của sinh viên. Trước hết cần phải có những đổi mới trong việc xây dựng nội dung câu hỏi thi, kiểm tra, chấm điểm... theo hướng phát huy tính tích cực, kích thích sự sáng tạo của người học. Tránh tình trạng gian lận trong thi cử, bệnh thành tích làm mất uy tín của nhà trường, đồng thời cũng làm giảm tinh thần học tập của sinh viên kết hợp với kiên quyết đấu tranh phòng chống biểu hiện suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống trong sinh viên.

Bốn là, thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp giáo dục chính trị thông qua dạy học; quan tâm tạo điều kiện tốt hơn nữa về cơ sở vật chất như sách báo, giáo trình giảng dạy, tài liệu học tập, tạp chí, tranh ảnh, treo băng rôn, biểu ngữ...; đầu tư xây dựng thư viện điện tử tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên học tập nghiên cứu. Điều này là hết sức quan trọng bảo đảm tính toàn diện trong công tác giáo dục chính trị cho sinh viên.

Năm là, phát huy vai trò tích cực, chủ động sáng tạo của sinh viên trong tự học tập, rèn luyện phẩm chất chính trị. Đây là giải pháp rất quan trọng, vì chỉ có tích cực hóa hoạt động tự giáo dục, rèn luyện mới tạo được động lực tinh thần thúc đẩy sinh viên tự giác học tập nâng cao trình độ chính trị, tư tưởng, bản lĩnh cách mạng, phẩm chất, nhân cách của bản thân. Theo đó, cần xây dựng động cơ, ý thức, thái độ, trách nhiệm về tự giáo dục, tự tu dưỡng, tự rèn luyện phẩm chất chính trị đúng đắn cho sinh viên, đồng thời chỉ rõ những thuận lợi khó khăn, yêu cầu cấp thiết đặt ra của công tác giáo dục chính trị hiện nay để mỗi sinh viên, tự giác học tập, phấn đấu, tu dưỡng. Bên cạnh đó, Ban giám hiệu Nhà trường cũng cần quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi để sinh viên học tập chính trị đạt hiệu quả, có chính sách động viên tinh thần, kịp thời biểu dương, khen thưởng các tổ chức, cá nhân có thành tích tiêu biểu từ đó thúc đẩy việc tự học tập, tự giáo dục, rèn luyện của sinh viên.

Tóm lại, giáo dục chính trị thông qua dạy học cho sinh viên các trường đại học, học viện hiện nay vẫn còn là một hoạt động khó khăn, phức tạp. Chỉ có sự đồng thuận về nhận thức, thông nhất trong hành động của lực lượng sư phạm cùng với ý thức tự giác cao trong học tập, tu dưỡng của sinh viên là những điều kiện tiên quyết để hoạt động giáo dục chính trị cho sinh viên đạt chất lượng, hiệu quả cao góp phần vào thực hiện thắng lợi mục tiêu giáo dục đào tạo mà Đảng, Nhà nước ta đã đặt ra trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng cộng sản Việt Nam (2016), Văn kiện đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
2. Đảng cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Kết luận số 242 - TB/TW ngày 15/4/2009 về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 2 khóa VIII, phương hướng triển khai giáo dục và đào tạo đến năm 2020.